

Naslov članka/Article:

Projektno učno delo »olimpijske igre« Olympics Project

Avtor/Author:

Janja Kobold

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Razredni pouk št. 3/2022, letnik 24

ISSN 1408-7820

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2022

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/razredni-pouk/>

 Janja Kobold,
OŠ Boštanj

Projektno učno delo »olimpijske igre«

IZVLEČEK: Predstavili smo uporabo projektne učnega dela pri spremljanju zimskih olimpijskih iger. S projektom smo želeli razširiti znanje učencev o olimpijskih igrah in športu. Cilj je bil tudi, da z drugačnim pristopom dodatno spodbudimo otroke za športno vadbo. Projekt je bil izveden v več fazah v skladu s stopnjami projektne učnega dela. Najprej smo učence spodbudili za delo, nato smo izdelali osnutek projekta. Učenci so se samostojno odločili za svoje področje, ki ga bodo preučevali. Zatem so iskali različne informacije, slike in fotografije. Vsaka skupina je izdelala svoj plakat in ga predstavila drugim. Na koncu so plakate izobesili v prostorih osnovne šole. Učenci so izbrali področja glede na svoje interese, prav vsak je moral prispevati svoj delež in biti odgovoren za uspeh svoje skupine. Ker so dejavno sodelovali v vseh stopnjah učnega procesa, so bili za delo ves čas motivirani. Tudi pri urah športa smo izvajali različne dejavnosti, ki so se navezovala na olimpijske igre (poligoni, štafetne igre, elementarne igre). Didaktični pristop projektne učno delo spodbuja dejavno vključevanje učencev, zato lahko trdimo, da je narejen po meri učencev, saj pri tem lahko sprostijo svojo domišljijo, pokažejo ustvarjalnost ter razširijo in poglobijo svoje znanje.

Ključne besede: projektne učno delo, olimpijske igre, šport, osnovna šola.

Olympics Project

Abstract: The paper presents project-based learning in the follow-up of the Olympic Winter Games. The project aimed at broadening students' knowledge about the Olympic Games and sports. Another objective was to encourage them to participate in sports in a new way. The project was carried out following the steps of project-based learning work. First, the students were encouraged to begin work. Secondly, a project outline was drawn, at which point the students decided independently on their study area. They then searched for different information, pictures and photographs. Each group designed a poster, presented it, and displayed it in their school. The pupils chose the areas according to their interests and contributed to the success of their group. They were motivated to work throughout since they were actively involved in all the stages of the learning process. The sports lessons

also included various activities linked to the Olympic Games (i.e., polygons, relay games, elementary games).

The didactic approach of project-based learning, which encourages each student's active involvement, is therefore tailor-made as it allows participants to unleash their imagination, show creativity and broaden and deepen their knowledge.

Keywords: project-based learning, Olympics, sport, primary school.

Uvod

V sodobni družbi, ki vedno bolj ceni skupinsko delo, ustvarjalnost, samoiniciativnost in kompetence, se vse bolj izražajo potrebe po drugačnem pristopu k izobraževanju. Tako se bo morala temu prilagoditi tudi šola z različnimi načini dela in pristopi ter poučevanjem.

V šoli, ki je najprej stremela h golemu posredovanju podatkov in dejstev, se mora bistveno spremeniti tudi odnos med učiteljem in učencem. Še pred nekaj desetletji so učitelji od učencev zahtevali strogo disciplino in brezpogojno podrejenost, poslušnost in sprejemanje dejstev s strani učiteljev. Danes učitelj načrtuje dejavnosti, ki spodbujajo učenčevo miselno aktivnost in iskanje informacij v novih virih ter sodelovanje pri učni uri. Ena izmed dejavnih oblik učenja in poučevanja je tudi projektno učno delo.

Projektno učno delo je odprt in prožen didaktični sistem, temelječ na načelu celostnega razvoja učenčeve osebnosti. Projektno učno delo namreč združuje elemente direktnega učiteljevega vodenja učnega procesa in elemente samostojnega dela učencev (Stibilj, 2013). Je oblika učenja, ki temelji na spoznavanju učne vsebine, pri kateri gre za razlago in vodenje razgovora učitelja ter predstavitev medijev: televizije, knjig, revij, svetovnega spleta, znanstvenih krožkov ipd. Ti mediji so vir novih dejstev in podatkov, ki velikokrat presegajo znanje še tako razgledanega učitelja. Zato se ni treba več zanašati le na učiteljevo znanje, ampak je treba spodbuditi učenčevo zanimanje za okolico. Tako vključimo in povabimo k sodelovanju tudi starše, učenčeve sorodnike, znane osebnosti itd.

Pri projektnem učnem delu učitelj postopno usmerja učence skozi učni proces v smeri uresničevanja vzgojno-izobraževalnih ciljev in namenov, ki jih je postavil v sodelovanju z učenci na začetku izvajanja projekta. Med potekom projekta učitelj spodbuja in pomaga učencem pri učenju oziroma pri izvajanju dejavnosti, ki so jih načrtovali pred začetkom izvedbe projekta. Učenci se samostojno učijo ob posredni učiteljevi pomoči, opazujejo pojav, zbirajo potrebne podatke, raziskujejo, rešujejo probleme, izvajajo praktično dejavnost ipd. Tako

namreč prihajajo prek lastne aktivnosti do neposrednih spoznanj in znanj.

Osnovne značilnosti projektnega dela so (Novak, 1990):

- **Življenjskost:** Vsebina projekta izhaja iz vsakdanjih življenjskih izzivov, zato so rezultati oziroma dosežki projektnega dela vedno uporabni in koristni za posameznika in njegovo okolje.
- **Ciljna usmerjenost:** Vsak projekt se začne s postavitvijo ciljev, na podlagi teh pa sledi podrobno načrtovanje njegove uresnitve.
- **Tematsko-problemski pristop:** Projektno načrtovanje temelji na tematsko zaokroženi in problemsko naravnani vsebini.
- **Aktivna vloga vsakega udeleženca:** V projektnem načrtovanju je vsak posameznik kot nosilec projekta dejavna oseba. Gre za spodbujanje posameznika k čim bolj samostojnemu odločanju, ravnanju in nadziranju pri prevzemanju in izvajanju posameznih nalog.
- **Spoštovanje individualnosti:** Nujno je, da upoštevamo individualne razlike pri udeležencih v projektu. Izhajati moramo iz posameznikove narave: njegovih osebnih potreb, interesov, sposobnosti, upoštevati moramo tudi socialno okolje, iz katerega izhaja, in njegove osebne lastnosti, da bi mu lahko pomagali vključiti se v projekt čim uspešneje in uspešno delovati v njem.
- **Poudarek na sodelovanju med udeleženci:** Zaradi ciljne naravnosti projektnega dela je zelo pomembno, da cilje postavijo in sprejmejo vsi udeleženci v projektu kot svoje cilje. Ti morajo biti vsem tudi skupni cilji, ki jih pri njihovem uresničevanju povezujejo. Spodbujajo jih k medsebojnemu sodelovanju. Dejavnosti udeležencev se prepletajo, razvijejo se različne vezi v medsebojnih odnosih.
- **Projektno učno delo je mogoče uporabiti v različnih starostnih obdobjih:** v vrtcih, v osnovnih šolah na nižji in višji stopnji, v srednjih šolah, na dodiplomskem in podiplomskem študiju oziroma pri izobraževanju odraslih.
- **Projektno učno delo se lahko odvija v različnih organizacijskih oblikah:** Poteka lahko kot individualno delo, delo v parih ali skupinsko delo.
- **Poznamo časovno različno dolge projekte:** Projekt lahko poteka v presledkih ali nepretrgoma več šolskih ali običajnih ur. Lahko traja tudi več dni, tednov ali celo mesecev.
- **Glede na število udeležencev in trajanje obstajajo različno veliki projekti:** mali, srednji in veliki projekti.

Slika 1: Didaktični sistem pri projektne učnem delu.

Načrtovanje projektne učnega dela »olimpijske igre«

Projektne učno delo smo izvajali v času, ko so potekale zimske olimpijske igre v Tokiu in še en teden po zaključku iger. Tema je bila zelo aktualna in zaradi tega je bilo lažje učence spodbuditi za delo. V projekt so bili vključeni učenci prvega in drugega triletja osnovne šole. Dejavnosti smo deloma izvajali v šoli (podaljšano bivanje in zaključni del nekaterih ur športa), nekatere dejavnosti pa so učenci opravili doma.

Učencem smo predstavili namen projekta in zanimive dejavnosti, s katerimi smo jih spodbudili za delo.

Namen projektne učnega dela »olimpijske igre«, ki smo ga izvedli, je bil:

- predstaviti možnosti uporabe projektne učnega dela pri delu z učenci prvega in drugega triletja osnovne šole (v okviru podaljšane bivanja),
- razširiti in poglobiti znanje učencev o olimpijskih igrah in športu,
- dodatna spodbuda za ukvarjanje s športom,
- navajanje učencev na samostojno iskanje virov,
- spodbuditi učence k medsebojnemu sodelovanju in ustrezni komunikaciji,
- seznaniti ostale učence šole z nastankom olimpijskih iger in s potekom sodobnih zimskih olimpijskih iger.

Skupaj z učenci smo oblikovali namen izvedbe projekta ter načrtovali dejavnosti, s katerimi bomo dosegli ta namen. Ko so imeli učenci pripravljen načrt, izbrano temo in dejavnosti, so začeli z raziskovanjem.

Izvajanje dejavnosti projektne učnega dela »olimpijske igre«

S pomočjo različnih pripomočkov (strokovne in leposlovne knjige, revije, internet ...) so učenci zbirali različne informacije o olimpijskih igrah.

Raziskovali in poglobljali so svoje znanje o različnih temah, povezanih z zimskimi olimpijskimi igrami:

- olimpijski simboli,
- olimpijske maskote,
- slovenski dobitniki medalj,
- Kitajska, Peking,
- zgodovina olimpijskih iger,
- zanimivosti ...

Prinesli so fotografije, risbice, slike ... Po interesih so se razdelili v skupine in vsaka izmed skupin je raziskovala svojo temo in izdelala svoj plakat. Dogovor z učenci je tudi bil, da naj bo plakat čim bolj zanimiv, barvit, jedrnat in lično izdelan. Na koncu je vsaka skupina sošolcem predstavila svoje delo in ugotovitve ter obesila svoj plakat v prostorih šole. Imeli smo »olimpijski kotiček«. Projektne delo je trajalo dva tedna.

Stopnje projektne učnega dela »olimpijske igre«

Projektne učno delo »olimpijske igre« smo izvedli po posameznih stopnjah.

a) Inicijativa – oblikovanje idej

Pri učencih smo želeli spodbuditi zanimanje in pritegniti pozornost za aktualno temo in s tem za sodelovanje v projektne učnem delu. Pogovorili smo se o izvedbi projekta in skupaj ugotovili, da bomo s tem razširili svoje znanje o športu, o olimpijskih igrah, da bodo tudi samostojno iskali različne informacije, sodelovali med sabo in si pomagali. Skupaj smo določili namene učenja.

Pri urah športa smo izvajali različne dejavnosti, ki so se navezovala na športne discipline zimskih olimpijskih iger in spodbujale »zdravo tekmovalnost« pri premagovanju poligonov, tekmovalstvu v štafetnih in elementarnih igrah. S temi dejavnostmi smo ustvarili priložnosti za dvig motivacije, saj so učenci pokazali veliko zanimanja in imeli ideje, kaj vse bi lahko raziskovali (nevihta idej). Hkrati smo udeleževali cilje spoznavanja okolja in športa.

b) Izdelava idejne skice in preverjanje predznanja

Učenci so nepričakovano veliko vedeli o olimpijskih igrah. Našteli so veliko področij, ki bi jih lahko raziskovali. V obliki miselnega vzorca smo povzeli ključne besede (teme naših raziskav) in tako dobili predstavo o projektu. Učenci so svoje zamisli vrednotili ter razmišljali o tem, kako bi lahko svoje ideje, zamisli in priložnosti najbolje uresničili.

Slika 2: Nevihta idej.

c) Načrtovanje dejavnosti

Na osnovi predlogov učencev in medsebojnega pogovora ter usklajevanja smo tako skupaj izbrali teme, ki so jih kasneje učenci raziskovali po skupinah. Skupine so med seboj sodelovale in si izmenjavale gradiva (fotografije, članke, podatke, revije ...). Pogovorili smo se, kje bi še lahko poiskali vire in podatke, ki bi jih lahko uporabili za pripravo plakatov in predstavitev.

S skupinami smo se dogovorili, kje bo kdo poiskal potrebne podatke za svojo in tudi druge teme, kdaj in kje se bomo spet dobili, da bomo svoje dotedanje

delo pregledali in dopolnili in kdaj bomo izdelovali plakate.

d) Izvajanje načrtovanih dejavnosti

• Učenci iščejo vire (knjižnica, internet, revije)

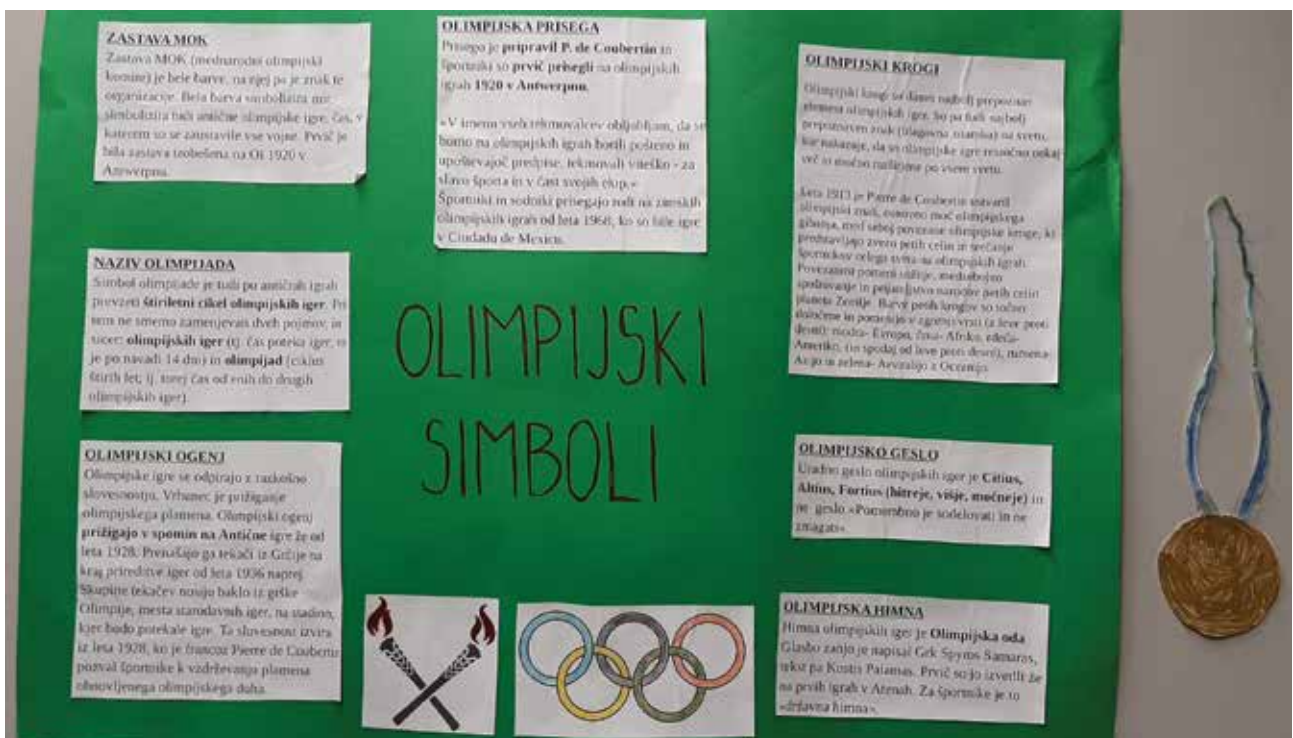
Večino virov so učenci poiskali sami izven pouka v šolski knjižnici ali domačem okolju. Marsikdo se je že odločil za temo, da je približno vedel, kje bo poiskal ustrezne podatke. V različnih revijah so našli veliko slik in informacij o olimpijskih igrah. Največ virov (znanje, izkušnje, posebnosti ...) pa so učenci dobili na internetu in tako razvijali tudi digitalne kompetence.

• Učenci uporabljajo vire in pridobivajo nove informacije

Gradiva (članke, slike) iz različnih virov so prinesli s sabo v šolo. Pregledali so jih po skupinah in ugotavljali, kaj še potrebujejo. Izpisovali so pomembne podatke, zbirali najzanimivejše podatke in zgodbe, izdelovali miselne vzorce in se pripravljali na čim bolj ustvarjalno predstavitev svoje teme.

• Učenci izdelujejo plakate

Nato so učenci pričeli z izdelavo plakatov. Pri tem so bili zelo dejavni in ustvarjalni. Med seboj so si pomagali, si svetovali in se spodbujali. Na

Slika 3: Olimpijske simboli.

Slika 4: Športniki, Kitajska.

plakate so zapisovali podatke, ki so jih pridobili v prejšnjih fazah projekta. Dodali so fotografije in likovne izdelke. Ko so plakate dokončali, so si jih predstavili in podali ideje za dopolnitve, izboljšave in nadgradnjo. Vsaka skupina je še dopolnila ter izboljšala svoj plakata oz. predstavitev.

e) Sklepni del – poročanje skupin

Učenci predstavijo ostalim skupinam svoje delo in ugotovitve.

Ko so bili vsi plakati dopolnjeni in predstavitve pripravljene, so drug drugemu na kratko predstavili svoje izdelke na ustvarjalen način. Vsaka skupina se je dogovorila, kdo in kako bo predstavil kateri del. Sodelovali so vsi učenci. Po predstavitvi so se ob plakatu tudi fotografirali. Učenci so si z zanimanjem ogledali plakate ter si izpisali vse, kar so se novega naučili. Svoja nova spoznanja so delili z ostalimi.

Obesijo svoje plakate v prostor osnovne šole.

Na šoli smo se dogovorili, kje bomo obesili plakate in s tem predstavili naš projekt. Učenci so z veseljem pomagali pri delu in bili vidno ponosni, da rezultati njihovega dela krasijo šolski hodnik. Ob koncu našega projekta smo se z učenci pogovorili, kaj so se naučili, kako so se pri takem načinu učenja počutili ...

f) Povzetek in evalvacija projekta

Pri izvedbi projektne dela so bili učenci zelo dejavni, polni idej. Delali so v skladu s svojimi interesi, prav vsak je želel prispevati svoj delež. Vsak učenec je čutil odgovornost za uspeh skupine. Z medsebojnim sodelovanjem in s pomočjo drug drugemu so še izboljšali medsebojne odnose. Ker so učenci sodelovali v vseh fazah učnega procesa, so bili za svoje delo ves čas motivirani.

Sklep

Projektno učno delo je ena izmed oblik sodobnega pristopa k učenju in poučevanju. Za otrokov celostni razvoj je pomembno, da na čim zanimivejši način pridobiva različne informacije. S projektnim učnim delom učenci ne razširijo le svojega znanja, ampak se naučijo tudi medsebojnega sodelovanja, razvijajo komunikacijske spretnosti, samoiniciativnost, ustvarjalnost, podjetnostno kompetenco in empatijo ob nudenju pomoči. Samostojno iščejo informacije. Glede na našo izkušnjo lahko trdim, da je projektno učno delo narejeno prav po meri učencev. Pri tem lahko sprostijo domišljijo, pokažejo ustvarjalnost, razširijo in poglobijo svoje znanje.

Eden od rezultatov oz. vpliv našega projekta je bil tudi ta, da so učenci zavzeto spremljali različna tekmovanja na zimskih olimpijskih igrah, sproti zbirali in zapisovali

Slika 5: Razstava v šolskem hodniku.

informacije ter jih prinašali v šolo. Drug drugemu so vsakodnevno poročali, kaj novega so spoznali, se naučili, izdelali. Tudi ostali sodelujoči v projektu (knjižničarka, računalničar in ostali učitelji) so jim z veseljem pomagali in svetovali. Ob koncu projekta smo se vsi strinjali, da so učenci na dejaven in zanimiv način pridobili veliko novega znanja in izboljšali medsebojne odnose in sodelovanje.

Menimo, da bi bilo treba projektno učno delo pogosteje vključevati v pouk, saj bi s tem učencem omogočili, da prihajajo do različnih spoznanj in znanj z lastno dejavnostjo in ustvarjalnostjo. Omogoča pa nam tudi skoraj neomejene možnosti za medpredmetno povezovanje, prepletanje vsebin, področij in pristopov.

Viri in literatura

Dakskobler Markoč, N. (2016). *Projektno učno delo pri tehniških dejavnostih v osnovni šoli* (Diplomsko delo). Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. <https://repozitorij.upr.si/lzpisGradiva.php?lang=slv&id=13536>.

Globokar, R. (2019). *Vzgojni izzivi šole v digitalni dobi*. Ljubljana: Teološka fakulteta.

Kokalj, K. (2013). *Drugačna pot do znanja v obliki projektne učnega dela ob tehniških dnevih* (Diplomsko delo). Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. Pridobljeno s <https://repozitorij.upr.si/lzpisGradiva.php?lang=slv&id=2983>.

Lapanje, T. (2011). *Projektno učno delo „Od ideje do izdelka“: izdelava ljudskih glasbil Istre* (Diplomsko delo). Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. Pridobljeno s <https://repozitorij.upr.si/lzpisGradiva.php?lang=slv&id=12930>.

Novak, H. (2001). Projektno načrtovanje kot skupinska oblika učenja in dela. *Rast*, 2, str. 243-249.

Novak, H. (1990). *Projektno učno delo: drugačna pot do znanja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Stibilj, M., (2013). *Projektno učno delo „Od ideje do izdelka“*. (Diplomsko delo). Koper: Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. Pridobljeno s <https://repozitorij.upr.si/lzpisGradiva.php?lang=slv&id=3661>

Željeznov Seničar, M. (ur.) (2012). *Projektno učno delo v podaljšanem bivanju: zbornik. VI. strokovna konferenca učiteljev podaljšanega bivanja, Ljubljana, 29. marec 2012*. Ljubljana: MiB.

Željeznov Seničar, M. (ur.) (2019). *Aktivna vloga učencev v podaljšanem bivanju: zbornik. XIII. mednarodna (Slovenija, Hrvaška, Nizozemska) strokovna konferenca učiteljev podaljšanega bivanja, Ljubljana, 22. avgust 2019*. Ljubljana: MiB.